

ZARZĄD POWIATU
CIESZYŃSKIEGO
ul. Bobrecka 29
43-400 CIESZYN

Cieszyn, dnia 5 lutego 2016 r.

BR.0003.1.05.2016

RADA POWIATU
CIESZYŃSKIEGO

wpiętno

data ..19.02.2016.....

nr

Szanowny Pan
Stanisław Kubicius

Radny Powiatu Cieszyńskiego

dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr BR.0003.1.05.2016 z dnia 26 I 2016 r.

Szanowny Panie Radny,

nad podręcznikiem edukacji regionalnej, powstającym w ramach działań Instytutu Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej, pracuje zespół specjalistów o stosownych kompetencjach, w dużym stopniu dobrany przez związanego z Uniwersytetem Śląskim w Katowicach historyka, prof. Ryszarda Kaczmarka.

Ze strony naszego regionu w zespole specjalistów pracuje dr hab. Wacław Gojniczek, a także związany ze Śląskiem Cieszyńskim dr Miłosz Skrzypek. Nad stanowiącą pewną podstawę dla podręcznika – Encyklopedią Województwa Śląskiego, pracował ponadto cieszyński historyk dr hab. Krzysztof Nowak, a wśród recenzentów całości jest mieszkająca w Bielsku-Białej prof. Ewa Chojecka.

Ponieważ podręcznik powstaje na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, obejmuje on obszar województwa śląskiego w jego obecnych granicach. Ze względów statystycznych, zgodnie z zasadami krajów Unii Europejskiej obszar ten został natomiast podzielony na jednostki terytorialne NUTS. W województwie śląskim istnieją cztery takie jednostki; są to regiony: częstochowski, centralny śląski, rybnicko-jastrzębski i bielsko-bialski. Z tego wynika również podział podręcznika na moduły przestrzenne.

W sensie kulturowym i historycznym w ramach południowego regionu bielsko-bialskiego, obecnego województwa śląskiego mamy zaś co najmniej dwa obszary: zachodniej Małopolski i Śląska Cieszyńskiego. Istotnie niezbyt fortunny termin *Podbeskidzie* w odniesieniu do części wschodniej regionu bielsko-bialskiego, wyniknął z interdyscyplinarnego ujęcia tematów w podręczniku (oprócz historii i kultury geografia, biologia, gospodarka, socjologia, a nawet politologia) i jako moduł przestrzenny, spełnia funkcję statystyczną. Jednakże sprawa redagowania podręcznika, jest otwarta i autorzy, uznając słuszność wyrażonych między innymi przez Pana wątpliwości, są skłonni do zmiany nazwy *Śląsk Cieszyński i Podbeskidzie* np. na *Śląsk Cieszyński. Zachodnia Małopolska*. Jeśli chodzi o temat *Sztuka Protestancka na Podbeskidziu* okazało się, że tytuł ten jest wynikiem pomyłki redakcyjnej i oczywiście będzie zamieniony na: *Sztuka Protestancka na Śląsku Cieszyńskim*. Obie te sprawy wyjaśniono ponadto w kontaktach z prof. Ryszardem Kaczmarkiem.

W zamierzeniu pomysłodawców podręcznik edukacji regionalnej ma stanowić pomoc dydaktyczną dla nauczycieli różnych przedmiotów, którzy zechcą uwzględnić tematykę regionalną w pracy dydaktycznej. Projekt oparty jest jednak na granicach obecnego województwa śląskiego i nie obejmuje terenów Zaolzia w zakresie tematów geograficzno-przyrodniczych. Tematyka zaolziańska pojawia się jednakże w kwestiach historycznych i kulturowych. Część dominującą podręcznika stanowią zresztą zagadnienia ogólne, obejmujące całość województwa, a moduły mają charakter uzupełniający i rozszerzający.

Realizatorzy całego projektu funkcjonowali w ramach zespołów:

1. **Akademickiego**, składającego się z pracowników naukowych, którzy wybrali i opracowali kilka kluczowych zagadnień dotyczących województwa śląskiego na płaszczyźnie:

- socjologicznej (prof. Tomasz Nawrocki)
- politologicznej (dr Tomasz Słupik)
- historycznej (dr Miłosz Skrzypek, dr hab. Waław Gójniczek)
- językoznawczej oraz odnoszącej się do historii literatury (dr Magdalena Boczkowska)
- kulturoznawczej (dr Magdalena Boczkowska)
- obejmującej historię sztuki (dr Mirosława Sobczyńska-Szczepańska)
- teologicznej (ze szczególnym uwzględnieniem historii lokalnego Kościoła katolickiego oraz innych kościołów i związków wyznaniowych) (mgr Krzysztof Kanclerz, dr hab. Waław Gójniczek)
- geograficznej (prof. Jerzy Runge – zagadnienia geografii społeczno-ekonomicznej, dr Renata Dulias, dr hab. Adam Hibszer – zagadnienia geografii fizycznej)
- biologicznej oraz odnoszącej się do ochrony środowiska (dr hab. Barbara Tokarska-Guzik)
- ekonomicznej (mgr Marek Smuda)

2. **Dydaktycznego** (w składzie: dr Ewa Chorąży, Katarzyna Dacy-Iganatiuk, Bożena Dobosik, Marek Smuda, dr Beata Hibszer, Katarzyna Fic, dr Marek Kaczmarzyk, Urszula Stankowska), który miał za zadanie obudować materiał wytworzony przez zespół akademicki, materiałami edukacyjnymi (dodaniu rekapitulacji wtórnej i pierwotnej, bloków ćwiczeniowych, ewentualnym dostosowaniu języka tekstów do możliwości percepcyjnych uczniów).

Podział na moduły wynikał więc z konieczności uzgodnienia konsensusu między dyscyplinami przyrodniczymi a społecznymi, z których każda stosuje odmienne rozróżnienie na subregiony. Stąd też wynika połączona nazwa modułu Śląsk Cieszyński i Podbeskidzie (obecnie zachodnią Małopolskę). W samych tematach z geografii czy też z historii kwestia rozróżnienia tych regionów została nadto zaznaczona.

Ponieważ wytworzone tematy mają charakter ogólny, są w zamyśle podstawą do powstawania kolejnych lekcji, tworzonych już przez samych nauczycieli-regionalistów z poszczególnych części województwa. Jeżeli będzie taka gotowość ze strony Powiatu Cieszyńskiego, nic nie stoi na przeszkodzie, by od jesieni 2016 opracować kolejne, nowe jednostki lekcyjne (szczegółowe) do modułu Śląsk Cieszyński. Zachodnia Małopolska. Baza, którą stworzono ma charakter publiczny i otwarty, nowe elementy będą podlegać, tak jak dotychczas, ocenie naukowej i dydaktycznej.

Jesienią 2016 roku przeprowadzona zostanie akcja promocyjna projektu, w ramach której wraz z instytucjami współpracującymi oraz miastami partnerskimi zorganizowane będą spotkania i szkolenia dla nauczycieli z różnych części województwa. W przypadku zainteresowania ze strony Powiatu Cieszyńskiego, redaktorzy podręcznika proponują także w tej kwestii nawiązanie współpracy.

Z wyrazami szacunku

w.z. **STAROSTY**

Maria Cieślak
Maria Cieślak
Wicestarosta